

DISPOSICIONS GENERALS

DEPARTAMENT DE LA PRESIDÈNCIA

LLEI 2/2024, del 6 de febrer, de modificació de la Llei 21/2000, sobre els drets d'informació concernent la salut i l'autonomia del pacient, i la documentació clínica.

El president de la Generalitat de Catalunya

Els articles 65 i 67 de l'Estatut preveuen que les lleis de Catalunya són promulgades, en nom del rei, pel president o presidenta de la Generalitat. D'acord amb l'anterior promulgo la següent

LLEI

Preàmbul

I

A Catalunya, la Llei 21/2000, del 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent la salut i l'autonomia del pacient, i la documentació clínica, va regular per primera vegada a l'Estat espanyol la possibilitat d'elaborar documents de voluntats anticipades perquè tota persona major d'edat amb capacitat suficient pugui fer saber les intervencions i els tractaments mèdics que accepta o rebutja en cas que es trobi en una situació en què no pugui expressar la seva voluntat.

Així, l'article 8.2 de la Llei estableix que la declaració de voluntats anticipades es pot formalitzar «davant de notari», en el qual supòsit «no cal la presència de testimonis», o «davant de tres testimonis majors d'edat i amb plena capacitat d'obrar, dels quals dos, com a mínim, no han de tenir relació de parentiu fins al segon grau ni estar vinculats per relació patrimonial amb l'atorgant».

Posteriorment, el Govern, per mitjà del Decret 175/2002, del 25 de juny, pel qual es regula el Registre de voluntats anticipades, va crear aquest registre. El decret facilita l'accés dels professionals implicats a les instruccions expressades per la persona que hagi emès la seva voluntat anticipada, sense que sigui necessària la inscripció dels documents al Registre perquè siguin vàlids.

D'altra banda, l'article 11 de la Llei de l'Estat 42/2002, del 14 de novembre, bàsica reguladora de l'autonomia del pacient i de drets i obligacions en matèria d'informació i documentació clínica, estableix el marc normatiu dels documents d'instruccions prèvies en uns termes en què la regulació catalana vigent encaixa. Així mateix, la Llei reconeix que pertoca a cada servei de salut regular el seu propi procediment perquè, arribat el cas, es garanteixi el compliment de les instruccions prèvies de cada persona.

II

La forma en què la Llei 21/2000 regula la formalització del document de voluntats anticipades comporta diverses traves burocràtiques que perjudiquen més les persones més vulnerables, com ara la gent gran i la gent sense recursos econòmics. El pagament de la notaria o el requisit de trobar tres testimonis per a formalitzar el document són obstacles insalvables per a moltes persones.

La majoria de les comunitats autònomes han legislat i desplegat aquestes previsions i han establert uns requisits més assequibles que els que disposa la legislació catalana pel que fa a les condicions i el procediment per a atorgar el document de voluntats anticipades. Per exemple, a Aragó i a la Comunitat Valenciana aquest document es pot atorgar davant de només dos testimonis, i a Andalusia, Cantàbria, Castella - la Manxa, la Comunitat Valenciana, Galícia, les Illes Balears, Madrid i Navarra s'ha previst que es pugui atorgar davant el personal habilitat dels centres sanitaris. Aquesta major facilitat en la tramitació del procediment ha permès

CVE-DOGC-A-24037090-2024

d'incrementar notablement en aquests territoris el nombre de persones que atorguen el document de voluntats anticipades.

A Catalunya, segons dades de l'Estat, el percentatge de documents de voluntats anticipades atorgats per cada mil habitants és del 14,15%, lluny, per exemple, del 22,36% de Navarra. Això és degut al fet que els tràmits que s'han de seguir per a atorgar i posteriorment registrar el document són complexos i difícils de complir, dificultat que comporta un greuge comparatiu per a moltes persones que no poden obtenir tres testimonis amb els requisits que exigeix l'article 8.2.b, sigui perquè es troben en situacions de soledat o perquè no volen donar a conèixer a tercers circumstàncies que formen part de llur intimitat. Aquestes persones són, en gran part, dones amb una situació econòmica vulnerable, per a les quals el cost dels aranzels notariais representa un seriós inconvenient, i aconseguir la fotocòpia compulsada del document nacional d'identitat de cadascun dels tres testimonis, un veritable impediment.

III

Pels motius exposats, es modifica l'apartat 2 de l'article 8 de la Llei 21/2000 per a incloure-hi una nova lletra amb què es reconeix la possibilitat d'atorgar el document de voluntats anticipades davant els professionals sanitaris, de manera que aquests professionals també puguin complir la funció de testimoni. Aquesta possibilitat permetrà d'agilitar la tramitació del document i facilitar-ne l'atorgament i la presentació sense perdre el degut rigor en la prestació del testimoniatge, sempre que l'atorgant sigui una persona major d'edat, amb capacitat suficient i hagi expressat les seves instruccions lliurement, tal com exigeix l'article 8.1 de la Llei.

De fet, actualment, qui normalment informa els pacients sobre la possibilitat d'atorgar el document de voluntats anticipades, els orienta en els aspectes i les situacions que convé de tenir en compte en redactar-lo i els informa sobre les opcions i el contingut del document són els infermers i els treballadors socials sanitaris adscrits als centres d'atenció primària, als centres hospitalaris i als centres sociosanitaris. Per tant, el fet de reconèixer als professionals sanitaris el paper de testimoni en l'atorgament del document de voluntats anticipades no comporta res més que completar amb una continuació lògica la funció que ja presten actualment. Alhora, aquest reconeixement permetrà d'agilitar la tramitació de la inscripció del document al Registre de voluntats anticipades, tramitació que ja es pot fer des dels centres sanitaris.

A més, aquesta modificació ha de contribuir a desburocratitzar el procés assistencial, a millorar el temps dedicat a l'atenció dels pacients i, en general, a facilitar als equips sanitaris la prestació d'aquesta atenció, ja que amb l'augment del nombre de pacients que atorguin el document de voluntats anticipades i podent accedir electrònicament als documents atorgats podran conèixer més ràpidament i d'una manera més precisa les opcions de les persones de qui tenen cura.

Article únic. Modificació de l'article 8 de la Llei 21/2000

S'afegeix una lletra, la c, a l'apartat 2 de l'article 8 de la Llei 21/2000, del 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent la salut i l'autonomia del pacient, i la documentació clínica, amb el text següent:

«c) Davant un professional sanitari de l'àmbit de l'atenció primària, hospitalària o sociosanitària, preferentment dels centres de referència per al pacient.»

Disposicions finals

Primera. Efectes pressupostaris

Els efectes econòmics que aquesta llei comporti en els pressupostos de la Generalitat són exigibles a partir de l'exercici pressupostari posterior a la seva entrada en vigor.

Segona. Entrada en vigor

Aquesta llei entra en vigor al cap de dos mesos d'haver estat publicada en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

CVE-DOGC-A-24037090-2024

Per tant, ordeno que tots els ciutadans als quals sigui d'aplicació aquesta Llei cooperin al seu compliment i que els tribunals i les autoritats als quals pertoqui la facin complir.

Palau de la Generalitat, 6 de febrer de 2024

Pere Aragonès i Garcia

President de la Generalitat de Catalunya

(24.037.090)